

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM LESNÍHO KLUBU V Údolí

Identifikační údaje o mateřské škole, charakteristika školy a jejího vzdělávacího programu, podmínky a organizace vzdělávání

Kontaktní informace

DoNitra z.s. - Lesní klub V Údolí
Osinalice 24/Medonosy
277 21 Liběchov

<https://www.lesniklubvudoli.cz/>

Kontaktní osoba: Renáta Trčková

Tel.: 732 760 796

IČ: 26679175

Č.ú.: 2901728428/2010

Obsah

1. Identifikační údaje	2
2. Obecná charakteristika školky	2
2.1. Obecná charakteristika lesního klubu V Údolí.....	3
3. Charakteristika vzdělávacího programu	3
3. 1. Metody výchovně vzdělávací činnosti.....	3
3. 2. Integrované bloky	4
3. 3. Denní režim LK V Údolí.....	6
4. Organizace vzdělávání	6
5. Evaluace	7
5. 1. Evaluace v LK V Údolí.....	7
6. Přílohy	7
6. 1. Pedagogický program	
6. 2. Provozní řád	
6. 3. Kompetenční tabulka	
6. 4. Dotazník pro rodiče	
6. 5. Vybavení	
6. 6. Stravování	
6. 7. Vyzvedávání dětí	
6. 8. Třídní kniha	

1. Identifikační údaje

DoNitra z.s. - Lesní klub V Údolí
Osinalice 24/Medonosy
277 21 Liběchov

<http://www.donitra.cz/lesni-skolka-v-udoli/>

Kontaktní osoba: Renáta Trčková

Tel.: 732 760 796

IČ: 26679175

Č.ú.: 2901728428/2010

2. Obecná charakteristika školky

2. 1. Obecná charakteristika lesního klubu V Údolí

Lesní klub V Údolí je předškolní zařízení, které vychází ze zásad lesních mateřských škol. Většina aktivit se tedy odehrává venku, v přírodním prostředí lesa. Děti si hrají a učí se za každého počasí ve venkovním prostředí, které bylo po staletí pro vývoj dítěte přirozeným.

V náplni činností v lesním klubu V Údolí se uplatňují cíle ekologické výchovy, filozofie Waldorfské pedagogiky a principy zážitkové pedagogiky.

Jedním z cílů našeho pedagogického působení je rozvoj kompetencí potřebných pro odpovědné jednání vůči přírodě, našemu okolí a odpovědnému jednání ve vztazích. V této oblasti se snažíme o rozvoj 5 základních hodnot.

Vztah k přírodě: probíhá po celý rok a velice přirozeně. Děti tráví 90% času venku. Během tohoto času jednak v přírodě žijeme a chodíme na procházky. Přirozeně se tak vyvíjí fyzické schopnosti dětí (při přeskokování potoků, lezení po stromech, atd...) a má to i pozitivní vliv na jejich psychiku.

Vztah k místu: s dětmi zkoumáme i okolí a region, ve kterém žijeme, učíme je vztahu k tomuto místu. Organizujeme výlety, které jsou o poznávání místní flory i fauny. (Pomáháme např. při výlovu koupaliště a odchytu čolků, čistíme les, navštěvujeme farmy, které jsou v našem okolí, abychom se dozvěděli něco více o koních, včelách a jiných živočiších).

Porozumění přírodě: poznáváme přírodu – rostliny, stromy, živočichy, které denně potkáváme, její cykly - jak se mění rostliny i živočichové během ročních období

Schopnost řešit problémy: je něco, s čím se pracuje neustále. Děti jsou v průběhu dne vystavovány přirozeně situacím, které musí samy řešit. Tomu pomáháme řízenou reflexí, která probíhá jak v průběhu aktivit, tak na konci každého dne.

Připravenost jednat ve prospěch přírodního prostředí se děje nejen skrze sběr odpadků při chůzi přírodou, ale i starostí o zvěř, stromy a kytky, ke kterým děti během programu vedeme (výroba krmení pro ptáky v zimě, starost o žáby, odchyt čolků, atd...).

Vedle těchto hodnot pak **rozdávíme u dětí ctnosti**, které jsou předpokladem toho, že hodnoty, které se v dětech ukotví, jim nedovolí chovat se nepřátelsky vůči přírodě, lidem nebo světu. Pracujeme se zážitky, které děti během dne prožijí. Tak pomáháme dětem uvědomit si vlastní kvality a vědomě pracovat na těch slabších. Učíme děti respektu k různosti druhých a oceňování jejich předností. Vedeme k samostatnosti a vyšší zodpovědnosti. **Rozvoj ctností** nám pomáhá nastavovat přirozená pravidla lidskosti v dětské skupině.

Průvodci provází dítě na jeho objevitelské cestě. Jsou schopni a ochotni zajímat se o individuální životní i aktuální životní situaci dítěte, vnímat ji a porozumět a volit prostředky k případné nápravě stavu. Při výchově uplatňujeme respektující přístup. Dospělý učí svým příkladem, je ochoten pomoci, vyslechnout, projevit soucit a nalézt společné řešení situace.

3. Charakteristika vzdělávacího programu

3. 1. Metody výchovně vzdělávací činnosti

Upřednostňujeme metody prožitkového učení. Učení hrou, jež je založeno na přímých zážitcích dítěte, podporuje jeho potřebu zvědavosti a potřebu objevovat a získávat nové zkušenosti.

a) **Pozorování:** Schopnost zaměřit pozornost na detail, soustředění a hledání podobností/rozdílů (proměnlivost ročních dob, sledování počasí, srážek a jejich vlivu na stav vody v potoce, charakter půdy, proměny rychle rostoucích rostlin.)

b) **Experimenty:** Formulace otázek, jednoduchých hypotéz a jejich ověřování (př. Co rychleji roztaje: špinavý nebo čistě bílý sníh? Které zbytky potravin se na kompostu rozloží nejdříve a proč: slupky brambor, jablek nebo pomerančů?). Možnost poznání na základě vlastní zkušenosti.

c) **Nápodoba:** Napodobování chování a činností průvodců (pracovní činnosti, příprava jídla, práce na zahradě – sázení, zalévání, sběr dřeva, úklid, komunikace, řešení konfliktů.)

d) **Exkurze:** Pobyt v lese doplňují výlety do města a kulturních institucí (muzea, knihovna, divadelní představení, koncerty) či do jiných škol, MŠ a LMS, na farmu se zvířaty, atd.

e) **Práce s příběhy:** Opakované čtení, vyprávění a dramatizace příběhu (jednoznačnost pohádky, polarita dobra a zla, typovost postav je pro děti cestou k poznání a porozumění života kolem nich)

f) **Volná hra:** Při volné hře dítě projevuje svoji vlastní vůli a tvůrčí schopnosti. Přirozeně se učí komunikaci, spolupráci a řešení konfliktů ve skupině. Volná hra podporuje fantazii a tvořivost, která je dobrým základem pro kompetenci "řešení problémů".

g) **Metody zážitkové pedagogiky a dramatické výchovy:**

Aktivity mají své pedagogické cíle, které následně zvědomujeme pomocí reflexe. Učení tak probíhá skrze hru.

Dále využíváme:

- **Hra v roli a improvizace** jsou příležitostmi pro rozvoj autentických reakcí jednání, příležitostí pro vznik nepředstíraného prožitku. Vede k samostatnému a osobitému myšlení a vyjadřování.
Prohlubuje dětské přemýšlení o tématu. Nabízí dětem model vhodného jazyka a chování v roli.
- **Smyslová cvičení a hry.**
Objevování sebe a světa kolem. Hmat – struktura přírodnin a materiálů (hlína, vlna, písek, kůra, hmatová dráha – pohyb poslepu)
Skupinová kooperace – spolupodílení, pomoc druhému, nácvik a tvorba skupinových norem a jejich používání.

Učivo, které dětem předáváme je uspořádáno do integrovaných bloků.

3. 2. Integrované bloky

1)Učení se rytmu a koloběhu přírody (v lese, na zahradě, na louce)

Poznáváme se navzájem, poznáváme přírodu a objevujeme místa v okolí statku.

Zahrada – tvoření a péče o zahradu, život na naší zahradě. Na zahradě sejeme, sázíme, plejeme. Pozorujeme růst a změny, uvědomujeme si, že vše potřebuje péči a potom přichází výsledek (radost z květů, zralá zelenina).

Život na louce – zkoumání života hmyzu na louce, pozorování kvetení a zrání plodů lučních rostlin a vlastní pomoc při hrabání sena pro místní ovečky.

Život v lese – na příkladu lesa si děti uvědomí zásadní vliv člověka, v tomto případě lesního hospodáře na přírodní procesy. Seznámí se s vlastnostmi našich původních stromů a jejich možným využitím, s problémy pěstování smrkových monokultur a přemnožení lýkožroutů, přemnožení zvěře a s lesními ptáky a dalšími živočichy.

Život ve vodě – pozorování vodních bezobratlých a žab, činnosti vody a její čistoty.

Pozorování a poznávání zvířat a rostlin v místě přirozeného výskytu s cílem poznat různé přírodní ekosystémy.

Poznávání ekologických principů a vlivů lidské činnosti – spolupráce s lesníkem, včelařem, ochráncem přírody.

Proměny přírody – jako inspirace při činnostech výtvarných, dramatických, pohybových, při výběru básní, písní, říkadel. Pozorování a zkoumání proměn v přírodě (počasí, teplo, světlo, růst rostlin, odlet a přilet ptáků, proměny krajiny).

Živly – seznamujeme se se čtyřmi živly místy jejich prožívání. Vítr – otevřená plocha louky, procítění větru např. při pouštění draků. Ohniště – teplo, pečení a vaření na ohni. Voda - nádrž – hraní s vodou. Zem - blátoviště – místo pro hru s vodou a hlínou.

Zpracování bioodpadu – kompost, navracení látek do koloběhu, třídění odpadu, využití a přeměna materiálu – ekoproměny (skořápky, střeby, dlaždice, části plastových obalů, použitý textil).

Energie a její obnovitelné zdroje – na konkrétních situacích dětem ukázat, jak energie působí (při jídle nebo pohybu). Největším zdrojem energie je slunce, které mají děti rády. Vedle slunce používá člověk k pohonu svých strojů oheň, sílu vody či větru. To jsou pojmy, s nimiž děti mohou pracovat, naučit se chápat význam energie pro lidskou civilizaci i nutnost šetrného zacházení s ní a zvažování, jaké máme možnosti při její výrobě.

2) Slavnosti roku – umožňují nám vnímat řád roku, jsou zdrojem vnitřní jistoty. Slavnost je událost, již očekáváme, připravujeme a ze které se radujeme společně. Každá slavnost si nese svoje téma.

Slavnost sv. Václava – odvaha

Slavnost sv. Martina – téma rozdělení se, slitování

Slavnost adventní – ztišení, relaxace, příprava na prožitek vánoc

Slavnost zimního slunovratu - čekání na světlo

Slavnost masopustní – téma zvířata, masky, radost a veselí

Slavnost vynášení Morany – koloběh, vláda zimy, příchod nového

Slavnost stavění Májky - hojnost a plodnost

Slavnost otvírání studánek – magie pohádkových bytostí, víl a skřítků

Slavnost letního slunovratu a Svatojánská slavnost - – čarování, bylinky, tajemství, moc přírody - přírodní živly

Každá slavnost je vstupem do rolí a malým divadelním představením.

3) Ctnosti - rozvoj ctností nám pomáhá nastavovat přirozená pravidla lidskosti v dětské skupině a vést děti k osvojení základních hodnot, na nichž je založena naše společnost.

4) Rozvoj jemné motoriky a dalších kompetencí probíhá skrze vyrábění zejména z přírodních materiálů, participaci dětí na přípravě svačín a jídla a pomoc při každodenních činnostech školky (mytí vlastních mističek, úklid stolů, nošení dřeva, krmení zvířat, atd...).

3. 3. Denní režim LK V Údolí

8.50 příjezd dětí

9.15 ranní kruh – pozdravení se, zpívání, povídání

9.30 společná výprava na jedno z “našich” míst:

do “bunkru” (lesní přístřešek)

na balíky

do houbového údolí

na louku

či na jiné místo v okolí

11.30 - 11.45 zahájení návratu

12.15 příprava na oběd, převlečení obědová písnička

12.30 oběd, po obědě společné mytí nádobí a úklid stolů

13.00 klidový program – pohádky, (malé děti spánek), tvůrčí činnost (v zimním období probíhá program uvnitř)

14.00 venkovní program na zahradě nebo blízkém okolí

15.30 závěrečný kruh – zvědomování toho, co se děti naučily, co se jim povedlo, jakou ctnost projevily.

15.45 svačina

16.00 - 16.30 rozloučení, převzetí dětí rodiči

4. Organizace vzdělávání

Přijímáme děti od dvou a třičtvrtě roku do šesti let věku. Přihlášky lze podávat celoročně vyplněním na webu <https://www.lesniklubvudoli.cz/>.

Přihláška není závazná, ale garantuje zájemcům z řad rodičů místo v pořadníku školy na určený školní rok.

V měsíci květnu každého kalendářního roku jsou přihlášení zákonní zástupci dotazováni, zda jejich zájem o místo ve školce trvá. V případě vyjádření kladného stanoviska je se zákonnými zástupci dítěte podepsána závazná smlouva, která vymezuje práva a povinnosti smluvních stran včetně rozsahu docházky a platebních podmínek. Při jejím podpisu rodič skládá kauci z prvního školního (1 měsíční plaba). Maximální počet dětí ve skupině je 16 na daný den.

Docházka je možná nejméně dva dny v týdnu. Podmínkou pro vstup dítěte do školky je schopnost zvládnout adaptaci tak, aby nedošlo k narušení vývoje dítěte. Dalším požadavkem je minimální míra sebeobslužnosti (je bez plen, je schopno se samo najíst a napít).

Inkluzivní vzdělávání: V rámci inkluzivního vzdělávání jsou do LK V Údolí přijímány i děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Úprava jejich výchovně vzdělávacího obsahu se s ohledem na jejich speciální vzdělávací potřeby řídí vyhláškou 27/2017 Sb. Pokud dítě potřebuje celodenní péči jednoho dospělého, vyhledání vhodného asistenta řešíme ve spolupráci s rodiči a poradenskými centry.

5. Evaluace

5. 1. Evaluace v LK V Údolí

Podstatnou součástí snahy o posilování dítěte v jeho důvěře v sebe samo je i skutečnost, že všechny činnosti jsou vedeny tak, aby nebylo v hodnocení nutné provádět srovnávání výkonu dětí.

Jediným způsobem hodnocení dítěte a jediným kritériem je pouze jeho vlastní pohyb po cestě, kterou se vydává. Východiskem pro diagnostiku dítěte je pak neustálá snaha průvodce pozorovat všechny projevy dítěte a aktuální stav jeho pohody či nepohody. Průvodci sestavili tabulku, která sleduje vývoj dětí v různých kompetencích. Tato tabulka slouží jako podklad pro schůzky průvodců a vyhodnocuje se co ¼ roku.

Při hodnocení výchovně-vzdělávacího procesu vycházíme z těchto oblastí:

Jak jsou naplňovány potřeby dětí - potřeba přísunu podnětů zvenčí, potřeba smysluplného světa, potřeba životní jistoty, vlastní společenské hodnoty a potřeba otevřené budoucnosti?

Jak jsou naplňovány cíle výchovně vzdělávacího procesu - vytváření bezpečného a láskyplného prostoru plného podnětů pro rozvoj tvořivosti dětí, poskytování vhodných vzorů k nápodobě, rozvoj tvůrčí fantazie, rozvíjení schopnosti soucitu, spolupráce, sdílení a sociální sounáležitosti a rozvíjení sebevědomí a sebeúcty u dětí?

Sledujeme také zda během vzdělávacích témat došlo ke změnám v komunikaci dětí, rozšíření slovní zásoby, zda se téma objevilo ve spontánní hře dětí, zda vznikly tematicky zaměřené výtvary, zda se do tématu zapojily i rodiny dětí.

6. Přílohy

6. 1. **Pedagogický program** - popisuje obsah vzdělávání pro daný školní rok (aktualizuje se s každým rokem)
6. 2. **Provozní řád** - popisuje pravidla fungování školky a práva a povinnosti rodičů a průvodců
6. 3. **Kompetenční tabulka** - slouží k evaluaci vzdělávání
6. 4. **Dotazník pro rodiče** - slouží ke zpětné vazbě rodičů
6. 5. **Vybavení** - seznam povinného a doporučeného vybavení každého dítěte
6. 6. **Stravování** - doporučení pro stravování
6. 7. **Vyzvedávání dětí** - informační souhlas k vyzvedávání dětí
6. 8. **Třídni kniha** - evidence docházky dětí, průvodců, evidence jídelníčku a programu